

Phone: +371 67300664
Fax: +371 67300660
Email: ais@lgs.lv
AFS: EVRAYNYX

Valsts akciju sabiedrība
"Latvijas gaisa satiksme"
Aeronavigācijas informācijas daļa
Lidosta "Rīga", LV-1053, Latvija

AIC: A 008/2014

Spēkā stāšanās datums: 11-DEC-2014

Publicēšanas datums: 30-OCT-2014

A 008. VULKĀNISKIE PELNI

1. Ievads

Šī AIC nolūks ir nodrošināt operatorus, īpašniekus un tehniskās organizācijas ar jauniem ieteikumiem par gaisa kuģu darbību vietās, kur vulkānisko pelnu piesārņojums var radīt briesmas lidojumiem.

2. Galvenie principi

- Operators ir atbildīgs par savu operāciju drošumu attiecīgās valsts regulējošās institūcijās pārraudzībā. Šādu operāciju vadošais princips ir lietot drošuma riska vadības pieeju, kā tas ir aprakstīts dokumentos ICAO Doc 9974 un EASA Safety Information Bulletin (SIB) 2010-17R6.
- Lai novērtētu, vai veikt operācijas gaisa telpā, kurā tiek prognozēts, vai lidlaukā, kurā ir vulkānisko pelnu piesārņojums, operatoram ir jābūt identificējamam drošuma riska novērtējumam (SRA) savas Drošuma vadības sistēmas (SMS) ietvaros.
- Lai nolemtu, vai veikt operācijas gaisa telpā, kurā tiek prognozēts, vai lidlaukā, kurā ir vulkānisko pelnu piesārņojums, operatora drošuma riska novērtējumam (SRA) ir jābūt savas valsts regulējošās institūcijas apstiprinātam.
- Drošuma kontroles pasākumi, kas norādīti dokumentos ICAO Doc 9974 un EASA Safety Information Bulletin (SIB) 2010-17R6, ir pietiekoši robusti, lai bez tālākas izmeklēšanas atvieglotu pieņemšanu valstī, kuras gaisa telpā tiek prognozēts vulkānisko pelnu piesārņojums. Valsts, balstoties uz starptautiski pieņemtu Drošuma vadības principu ieviešanu, var būt pārliecināta par citu valstu operatoru spējām veikt drošas operācijas tās gaisa telpā.

3. Terminoloģija

Sekojošas piesārņojuma definīcijas tiek piemērotas Latvijā attiecībā uz gaisa kuģu operācijām ar vulkāniskiem pelniem piesārņotā gaisa telpā.

- **Zema piesārņojuma zona (Gaiši zila):** Gaisa telpa ar nedefinētiem izmēriem, kur vulkāniskie pelni var būt ar koncentrāciju vienādu vai lielāku par 2×10^{-4} g/m³, bet vienāda vai mazāka par 2×10^{-3} g/m³.
- **Vidēja piesārņojuma zona (Pelēka):** Gaisa telpa ar definētiem izmēriem, kur vulkāniskie pelni var būt ar koncentrāciju lielāku par 2×10^{-3} g/m³, bet mazāku par 4×10^{-3} g/m³.
- **Augsta piesārņojuma zona (Sarkana):** Gaisa telpa ar definētiem izmēriem, kur vulkāniskie pelni var būt ar koncentrāciju vienādu vai lielāku par 4×10^{-3} g/m³, vai zonas ar piesārņojumu gaisa telpā, kur vulkānisko pelnu koncentrācija nav izmērāma

Šīs definīcijas ir konsekventas dokumentu ICAO EUR/NAT Volcanic Ash Contingency Plan (VACP) (ICAO EUR Doc 019/NAT Doc 006 Part II) un EASA Safety Information Bulletin (SIB) 2010-17R6 daļas.

4. SRA pielietošana Latvijā

4.1 Pelnu piesārņojuma zonas

1. Latvijā gaisa kuģu operatoriem būs atļauts pieņemt uz viņu SRA balstītus lēmumus zonās, kurās prognozēts zems, vidējs vai augsts pelnu piesārņojums.
2. Tādejādi Latvijā atļaus operatoriem pieņemt uz viņu SRA balstītus lēmumus, kurus apstiprinājusi viņu attiecīgās valsts regulējošā institūcija, zonās, kurās ir prognozēts zems, vidējs vai augsts pelnu piesārņojums.

4.2 Kopēja SRA atzīšana

Kā daļa no vispārējā lēmumu pieņemšanas procesa attiecībā uz gaisa kuģu operācijām gaisa telpā, kurā tiek prognozēts, vai lidlaukā, kurā ir vulkānisko pelnu piesārņojums, Latvija atļaus citās valstīs reģistrētiem gaisa kuģu operatoriem balstīt savus lēmumus uz saviem SRA, kā tos ir apstiprinājusi viņu valsts regulējošā institūcija saskaņā ar augstāk minēto pieeju (sk. 4.1), lai pieņemtu lēmumus Latvijā.

5. Paziņojums par vulkānisko pelnu piesārņojumu

Potenciāla Latvijas gaisa telpas vulkānisko pelnu piesārņojuma gadījumā tiks izdoti vulkānisko pelnu SIGMET (VA SIGMET) un NOTAM ziņojumi Rīgas Lidojumu informācijas rajonam (Rīga FIR).

5.1 VA SIGMET

VA SIGMET sniegs brīdinājumu par gaisa telpu, kurā tiek prognozēta jebkāda pelnu klātbūtne. Saskaņā ar ICAO Annex 3 VA SIGMET netiek sniegta nekāda informācija par pelnu piesārņojuma līmeņiem. Oficiālie Volcanic Ash Advisory Centre's (VAAC's) saskaņā ar starptautiski saskaņotiem standartiem (Volcanic Ash Advisory and Volcanic Ash Graphics) sagatavotie produkti, kā arī speciāli pilotu ziņojumi no gaisa, tiks lietoti, lai sagatavotu un pārskatītu VA SIGMET Rīgas FIR

5.2 NOTAM

Tiks izdoti NOTAM ziņojumi, kas specificē gaisa telpu, kur prognozē augstu/vidēju un/vai zemu vulkānisko pelnu piesārņojumu. Īslaicīgi bīstama zona (TDA) tiks izveidota zonām ar augstu un vidēju piesārņojuma līmeni un paziņota ar NOTAM. Vulkanisko pelnu bīstamās zonas izveidošana nenozīmē, ka gaisa telpa ir slēgta. Vulkanisko pelnu zonas ar zemu koncentrāciju, kuras nav iekļautas īslaicīgi bīstamajā zonā, tiks paziņotas ar atsevišķu NOTAM. VAAC modelētie pelnu koncentrācijas modeļi parasti tiks izlietoti, lai ģenerētu NOTAM ziņojumus. Kad VAAC modelētie pelnu koncentrācijas produkti nebūs pieejami (nav pelnu koncentrācijas informācijas), balstoties uz VAAC's Volcanic Ash Advisories/Volcanic Ash Graphics, tiks izveidota TDA un identificēta kā augstas pelnu koncentrācijas zona.

6. Vulkanisko pelnu atklāšana

Vulkānisko pelnu atklāšanai Latvijas gaisa telpā vulkānisko aktivitāšu laikā nebūs pieejami ne zemes instrumenti, ne speciāli pētnieciski gaisa kuģi vai gaisa zondes. Lai vislabāk aprēķinātu, kur vulkāniskais mākonis konkrētajā situācijā atrodas gaisa telpā, tiks lietoti tikai satelītu novērojumi un, ja pieejami - pilotu ziņojumi.

7. Ziņošana par vulkāniskajiem pelniem

7.1 Ziņošana lidojuma laikā

1. Ja lidojuma laikā Rīgas FIR tiek sastapti kādi vulkāniskie pelni, pilotam jāziņo tam ATS punktam, ar kuru pilotam ir radio sakari, sekojoša informācija : vulkānisko pelnu esamība, gaisa kuģa identifikācija, atrašanās vieta, lidojuma līmenis vai augstums, novērošanas laiks un cita būtiska informācija.
2. Pilotiem būtu jāziņo ATS punktam arī par vulkānisko pelnu neesamību zonās, kurās pelni ir prognozēti.

7.2 Reģistrēšana un ziņošana pēc lidojuma

1. Ja lidojuma laikā tiek novērota jebkāda vulkāniskā aktivitāte, pilotam ir jāaizpilda forma "ICAO Volcanic Activity Report (VAR)" ar detalizētu informāciju (atrašanās vieta, krāsa, smaka, izmēri, līmenis un novērošanas laiks, ietekme uz lidojumu u.c.). Pēc nosēšanās jebkurā Latvijas lidlaukā, apkalpes loceklim vai gaisa kuģa operatoram bez kavēšanās jāpārdaida aizpildītā VAR forma Rīgas Meteoroloģiskajam novērošanas dienestam (Meteorological Watch Office (MWO) Rīga) pa faksu +371 67032638. Pēc nosēšanās Rīgas lidlaukā šo ziņojumu var nodot lidlauka instruktāžas birojam.
2. Ja lidojuma laikā tiek sastapti kādi vulkāniskie pelni, neatkarīgi no tā, vai ir kāds bojājums vai nē, tas jāziņo Latvijas Civilās aviācijas aģentūrai pa e-pastu: sidd@latcaa.gov.lv.

---

8. Informācijas pieprasījums

Jebkādas izziņas vai tālāka informācija jāadresē:

Post: Civilās aviācijas aģentūra
lidosta „Rīga” 10/1, Mārupes novads
LV-1053, Latvija
Phone: +371 6 7830 936
Fax: +371 6 7830 967
URL: latcaa@latcaa.gov.lv

9. Atsauces dokumenti

- ICAO Doc 9974 *Flight Safety and Volcanic Ash (Flight Safety and Volcanic Ash-Risk Management of Flight Operations with Known or Forecast Volcanic Ash Contamination)* - <http://www.icao.int/publications/pages/publication.aspx?docnum=9974>
- ICAO EUR Doc 019/NAT Doc 006, Part II ICAO EUR/NAT Volcanic Ash Contingency Plan (VACP) - <http://www.icao.int/EURNAT/Pages/EUR-and-NAT-Document.aspx>
- EASA Safety Information Bulletin (SIB) No.2010-17R5 *Flight in Airspace with Contamination of Volcanic Ash* - <http://ad.easa.europa.eu/ad/2010-17R6>.

Aizstāj: AIC A 003/2014.

APZINĀTI ATSTĀTA TUKŠA